

4. Fastlæggelse af konkrete reduktionsmål for kvælstof og fosfor

4.1. Forudsætninger

De samlede udledninger af kvælstof og fosfor stammer fra et meget stort antal kilder, både naturlige og menneskeskabte. Kendskabet til disse kilder er behæftet med varierende, ofte betydelig usikkerhed. For visse kilder kan der være betydelige variationer i udledningen fra år til år afhængig af vejrforholdene. Det er derfor nødvendigt at fastlægge en række nærmere forudsætninger for grundlaget, hvorpå de opstillede reduktionsmål skal beregnes.

Den til dato mest omfattende opgørelse over kvælstof- og fosforbelastningen af miljøet er Miljøstyrelsens NPO-redegørelse fra 1984. NPO-redegørelsen beskriver belastningsforholdene i begyndelsen af 80'erne og må efter Miljøstyrelsens skøn antages at give et rimeligt dækkende billede af kvælstof- og fosforbelastningen, også i dag. Det har i øvrigt været umuligt inden for den korte tidsfrist at etablere et andet og bedre grundlag. Planen for, hvorledes kvælstof- og fosforbelastningen inden for en 3-årig horisont skal reduceres med henholdsvis 50 pct. og 80 pct., er derfor udarbejdet i forhold til de data, der er anført i NPO-redegørelsen, dvs. en udvaskning af kvælstof på 290.000 t/år og af fosfor på 15.000 t/år. Undersøgelser, der er ved at være afsluttede, peger på, at spildevandet, der ledes til kommunale renseanlæg, har et lidt højere indhold af kvælstof og fosfor end angivet i NPO-redegørelsen.

I overensstemmelse med, at landbrug, kommunale renseanlæg og industri så langt er hovedkilderne til belastning af vandmiljøet med næringssalte, er alene disse 3 hovedkilder medtaget ved beregning af opfyldelse af reduktionsmålene i dagsordenen.

For de åbne havområder kommer der herudover et væsentligt bidrag fra tilgrænsende havområder og – for kvælstofs vedkommende – også fra atmosfæren. Planen indeholder derfor også de initiativer, regeringen har taget og yderligere vil tage for også at få denne del af næringssaltbelastningen af vore farvande begrænset.

Næringssaltbelastningen fra dambrug og

havbrug vil også blive begrænset, men udledningerne er ikke medregnet i de samlede reduktionsmål, da disse kun vil blive påvirket marginalt heraf. Arealbidrag fra andre arealer end det egentlige landbrugsareal, for eksempel sportspladser og haver, er af samme grund heller ikke medtaget i beregningerne. Disse arealbidrag vil også blive søgt begrænset.

Fosforbidrag fra landbruget er alene medtaget for så vidt angår gårdbidraget. I NPO-redegørelsen er der peget på usikkerhed omkring omfanget af udvaskningen af fosfor fra markerne, og NPO-redegørelsen undlader at angive et tal for dette. Der er på det seneste fremkommet måleresultater, som peger på, at markbidraget med fosfor kan være noget større end hidtil antaget. Da der imidlertid stadig er usikkerhed om markbidraget med fosfor, og da der ikke umiddelbart kan peges på hurtigtvirkende foranstaltninger herimod, er dette ikke medtaget i opgørelserne. Jeg har allerede bedt Miljøstyrelsen søge dette problem bedre belyst i en særlig fosforredegørelse senere i 1987.

Folketingsdebatten den 18. november 1986 tog især udgangspunkt i følgerne af næringssaltbelastningen for overfladevandet, specielt havområderne. Miljøstyrelsen har ved beregninger af udledningsreduktionerne set på de samlede udledninger til miljøet, dvs. såvel til overfladevand som til grundvand. Opgørelserne er i øvrigt gennemført som totalopgørelser uden hensyntagen til sårbarhed eller målsætning for de individuelle recipienter. Det er således ikke gennem forslagene nødvendigvis sikret, at grundvand og overfladevand alle steder gennem de her foreslåede foranstaltninger vil blive tilstrækkelig beskyttet. Hvor særlig følsomme vandområder eller grundvandsforekomster nødvendiggør foranstaltninger ud over det her foreslåede, kan og vil dette ske efter gældende lovgivning, jf. afsnit 5.3.

4.2. Foranstaltninger til begrænsning af kvælstofudledninger med 50 pct.

Reduktionen i kvælstofudledningen gennemføres efter følgende overordnede retningslinjer (afrundet til hele 1.000 tons kvælstof pr. år):